

Børnehavedrift i foråret 2021 i lyset af covid-19

Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver

Niels Peter Mortensen, Niels Westermann Brændgaard, Hanne Louise Søgaard Jensen, Katrine Nøhr og Nanna Høygaard Lindeberg

*Børnehavedrift i foråret 2021 i lyset af covid-19 –
Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver*

© VIVE og forfatterne, 2021

e-ISBN: 978-87-7119-956-7

Arkivfoto: Ricky John Molloy/VIVE

Projekt: 301971

VIVE – Viden til Velfærd

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

Børnehaverne har i 2020 og 2021 fungeret efter forskellige regler og grader af nedlukning som følge af den verdensomspændende covid-19-pandemi.

I foråret 2020 gennemførte VIVE en spørgeskemaundersøgelse for at undersøge, hvordan genåbningen efter den første nedlukning havde indvirket på driften af børnehaverne (Mortensen et al., 2020).

I foråret 2021 har børnehaverne fungeret under et andet regelsæt, hvor hovedreglen har været, at der har været åbent med visse restriktioner, bl.a. vedrørende hygiejne, udeliv, størrelsen på børnegrupper, tilknytning af faste voksne, adgang for forældre til institutionerne samt mødeafholdelse (Børne- og Undervisningsministeriet, 2021).

VIVE har fulgt op på udviklingen siden undersøgelsen fra 2020 og belyser, hvilke implikationer børnehavernes ledere vurderer, at de covid-19-relaterede retningslinjer har for hverdagen i børnehaverne og for børnene. VIVE har derfor i marts 2021 på ny udsendt et spørgeskema til lederne af børnehaverne.

Lederne af 353 børnehaver fordelt på 83 kommuner har besvaret spørgeskemaet og har dermed været med til at bidrage til denne undersøgelse med deres unikke indsigt og vurderinger af situationen i lige præcis den børnehave, de er leder for. Stor tak til disse ledere, der i en travl hverdag har afset tid til at besvare spørgeskemaet.

Undersøgelsen er udarbejdet af projektleder og chefanalytiker Niels Peter Mortensen, analytiker Niels Westermann Brændgaard, analytiker Hanne Louise Søgaard Jensen, senioranalytiker Katrine Nøhr og projektchef Nanna Høygaard Lindeberg.

Carsten Strømbæk Pedersen

Forsknings- og analysechef for VIVE Børn og Uddannelse
2021

Indhold

1	Indledning	5
2	Hovedfund	7
2.1	Overgang fra daginstitution til skole.....	7
2.2	Påvirkning af forældresamarbejde.....	8
2.3	Samarbejdet mellem børnehaver og kommunale forvaltninger.....	10
2.4	Motivation, samarbejde og arbejdsglæde blandt personalet.....	11
3	Metode.....	12
4	Tabelrapport	14
4.1	Indledende baggrundsspørgsmål	14
4.2	Nedlukning	16
4.3	Fortolkning og implementering af coronaretningslinjer.....	16
4.4	Konsekvens af coronaretningslinjer.....	19
	Litteratur.....	27

1 Indledning

Da regeringen på et pressemøde den 11. marts 2020 lukkede store dele af Danmark og herunder dagtilbuddene ned, var der nok ikke mange, der ville have troet, at der langt ind i 2021 fortsat ville være restriktioner i forhold til fx børnehavernes drift. I den mellemliggende periode fra nedlukningen den 11. marts 2020 og til indsamling af data til denne rapport i marts til maj måned 2021 har børnehaverne gået fra at være helt lukkede over forskellige faser af genåbningen med lokale nedlukninger som følge af nye mutationer. Derfor ligner driften af dagtilbuddene på tidspunktet for dataindsamlingen, foråret 2021, mere en normal drift end før i perioden med covid-19.

Nedlukning og genåbning af børnehaverne, som afdækket i VIVEs første undersøgelse af temaet, havde ifølge lederne nogle positive implikationer for børnenes trivsel og personalets arbejdsglæde og samarbejde, ligesom børnehavelederne vurderede, at børnehaverne i større eller mindre omfang ville fastholde nogle af de nye tiltag og arbejdsgange (Mortensen et al., 2020). Samtidig viste undersøgelsen, at forskellige pædagogiske aktiviteter har måttet udskydes eller aflyses som følge af coronaretningslinjerne (Ibid.). Øvrige undersøgelser, der belyser erfaringer med den første coronanedlukning og efterfølgende genåbning af de danske børnehaver i foråret 2020, har ligeledes vist både negative og positive konsekvenser af coronaretningslinjerne for børn, personale og forældre (Danmarks Evalueringsinstitut, 2021; Petersen, 2021).

For fortsat at understøtte den potentielle læring der er af at være i en særlig situation og for at give en temperaturmåling på status i landets børnehaver i år 2021 har VIVE udsendt en ny runde af spørgeskemaer til lederne af dagtilbuddene et år efter den første coronanedlukning. Denne nye undersøgelse dykker ned i hverdagen med coronaretningslinjer i børnehaver i år 2021, hvor nyhedsværdien af de nye metoder og arbejdsgange måske er falmet og dagtilbuddene kan have gjort sig nye erfaringer med coronatiltag og ændrede arbejdsgange i løbet af det foregående år. Et selvstændigt formål med denne spørgeskemaundersøgelse har derfor også været at afdække, hvorvidt daginstitutionernes erfaringer med coronaretningslinjer afspejler sig i dagtilbudsledernes svar, fx i forhold til valg af løsninger, behov for sparring og samarbejde med den kommunale forvaltning. De steder i spørgeskemaet, hvor børnehavelederne er blevet bedt om at vurdere udviklingen, er sammenligningen med situationen umiddelbart før covid-19: januar og februar 2020.

For at afdække dette har VIVE formuleret en række specifikke undersøgelsesspørgsmål:

- Hvordan vurderer børnehaveledere, at arbejdet med overgangen fra daginstitution til SFO/skole er blevet påvirket af coronaretningslinjerne?
- Hvordan vurderer børnehaveledere, at samarbejdet mellem forældre og det pædagogiske personale har været påvirket af coronaretningslinjerne?
- Hvordan har børnehaveledere oplevet samarbejdet med den kommunale forvaltning i forbindelse med fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne?
- Hvordan oplever børnehaveledere, at arbejdet med coronaretningslinjerne har påvirket personalets arbejdsglæde og motivation?

Disse spørgsmål er anvendt til udvælgelse af temaer til spørgeskemaet og til formulering af de konkrete spørgsmål heri.

VIVE har, for at opfylde ovenstående formål, udsendt et internetbaseret spørgeskema til lederne af 951 tilfældigt udvalgte børnehaver. Den tilfældige udvælgelse er valgt for at sikre et så repræsentativt datagrundlag som muligt. Af stikprøven besvarede 356 spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 37 pct., hvilket betyder, at hovedpointerne kan bruges til at udtale sig om oplevelserne for børnehavelederne i Danmark som helhed. Spørgeskemaerne er besvaret af børnehaveledere i 83 kommuner.¹

¹ Læs uddybende beskrivelse af metoden i kapitel 3 Metode.

2 Hovedfund

I dette afsnit præsenterer vi de overordnede fund på de fire undersøgelsesspørgsmål, der har været udgangspunktet for undersøgelsen jf. 2.1. Der er tale om nedslag på centrale fund og ikke en systematisk gennemgang af alle spørgeskemaresultaterne. For en systematisk gennemgang af spørgeskemaresultaterne se kapitel 4 Tabelrapport.

2.1 Undersøgelsesspørgsmål

- Hvordan vurderer børnehavedere, at arbejdet med overgangen fra daginstitution til SFO/skole er blevet påvirket af coronaretningslinjerne?
- Hvordan vurderer børnehavedere, at samarbejdet mellem forældre og det pædagogiske personale har været påvirket af coronaretningslinjerne?
- Hvordan har børnehavedere oplevet samarbejdet med den kommunale forvaltning i forbindelse med fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne?
- Hvordan oplever børnehavedere, at arbejdet med coronaretningslinjerne har påvirket personalets arbejdsglæde og motivation?

Det skal bemærkes, at der er tale om en beskrivende analyse af resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen. Det er på baggrund af disse resultater ikke muligt at udlede konklusioner om eventuelle sammenhæng mellem besvarelserne på et spørgsmål og andre besvarelser i skemaet.

2.1 Overgang fra daginstitution til skole

Skoleforberedende aktiviteter i børnehaven og samarbejde mellem børnehave og skole/fritidstilbud om børnenes overgang fra daginstitution til skole/fritidstilbud foregår i mindre grad sammenlignet med før covid-19.

Børnehavederne er blevet bedt om at forholde sig til, hvordan coronaretningslinjerne i 2021 har påvirket en række forhold i deres institution i 2021, sammenlignet med januar og februar måned 2020, dvs. før covid-19.

Blandt de deltagende børnehavedere angiver 54 pct., at coronaretningslinjerne har betydet, at der i 2021 har været færre aktiviteter i børnehaven, der forbedrer overgangen til skole, sammenlignet med januar og februar måned 2020, jf. Tabel 4.11. 36 pct. angiver, at der har været en tilsvarende mængde aktiviteter, der forbedrer overgangen til skole, og 8 pct. angiver, at der har været flere aktiviteter. I forlængelse heraf angiver også 69 pct., at der har været mindre samarbejde med skoler og fritidstilbud om børnenes overgange, mens 25 pct. angiver, at der har været en tilsvarende mængde, sammenlignet med januar og februar 2020, og 3 pct. angiver, at der har været en større grad af samarbejde. En af de deltagende børnehavedere udtrykker sig således:

Lokalt samarbejde på tværs af institutioner for de børn, der skal i skole, savner vi. Vi håber, at vi kan besøge skolen inden sommerferien. (Børnehaveder)

I overgangen mellem børnehave og skole har begge sider en vigtig rolle at udfylde som henholdsvis afleverende og modtagende part. Dette resultat vidner sandsynligvis om, at både dagtilbud og skoler i foråret 2021 har været underlagt ændrede rammer for driften. Vi ved ikke, hvilke konkrete betydninger det svækkede fokus på overgangen mellem daginstitution og SFO/skole har haft eller får. At der er skåret i mængden af aktiviteter, kan have forskellige betydning, alt efter, hvilke aktiviteter det har været muligt at fastholde, og hvilke forskelle disse har gjort. Ligeledes kan det også tænkes, at det er kvaliteten af de afholdte aktiviteter, der har betydning mere end kvantiteten. Det er dog sikkert, at de børn, der starter i skolen efter sommeren 2021, har været gennem et anderledes forløb i foråret 2021, end børn, der startede i skolen før covid-19, i sommeren 2019.

2.2 Påvirkning af forældresamarbejde

Forældres samarbejdsaktiviteter er ikke afholdt i samme omfang som før covid-19. Størstedelen af børnehavelederne angiver, at forældresamarbejdet er påvirket negativt, og der har været færre samarbejdsaktiviteter, sammenlignet med perioden januar-februar 2020.

66 pct. af de deltagende børnehaveledere angiver, at forældresamarbejdet er påvirket enten negativt eller meget negativt, mens 25 pct. angiver, at forældresamarbejdet er upåvirket, og 6 pct. angiver, at forældresamarbejdet er påvirket positivt, mens ingen angiver, at det er påvirket meget positivt, jf. Tabel 4.15. En børnehaveleder beskriver det således i besvarelsen af spørgeskemaet:

Forældrekontakten har lidt under disse betingelser, og der ligger et stort arbejde i at få det etableret igen. (Børnehaveleder)

Det svækkede forældresamarbejde kommer til udtryk på flere forskellige måder herunder svækket introduktion af nye forældre. Tabel 4.12 i tabelrapporten viser, at 36 pct. af de deltagende børnehaveledere angiver, at der i perioden er gjort mindre ud af introduktion af nye forældre i institutionen, mens 56 pct. angiver, at introduktionen af nye forældre er uændret, og 7 pct. angiver, at der er gjort mere ud af introduktionen af nye forældre, sammenlignet med januar og februar 2020. I eksemplet nedenfor beskriver en børnehaveleder, hvordan barnets udvikling og trivsel påvirkes negativt af den begrænsede forældreinddragelse i forbindelse med indkøring af nye børn:

Det har altid været beskrevet, at udvikling og trivsel skal være tilstede, og det mener jeg ikke, det er, når nye børn ikke kan blive kørt ind sammen med forældrene. (Børnehaveleder)

Der er også skåret ned på forældrearrangementer, herunder både forældremøder og sociale arrangementer. 94 pct. angiver, at der har været færre forældremøder for grupper af forældre med fysisk fremmøde, 4 pct. angiver, at der har været en tilsvarende mængde forældremøder med fysisk fremmøde, mens ingen angiver, at der har været flere, jf. Tabel 4.12. Ligeledes angiver 90 pct., at der har været færre sociale/trivselsarrangementer i samarbejde med forældrene, mens 8 pct. angiver, at der har været en tilsvarende mængde, og 1 pct. angiver, at der har været flere sociale/trivselsarrangementer, jf. Tabel 4.12.

Der har samlet set været mindre dialog mellem pædagoger og forældre grundet coronaretningslinjerne i 2021. Dialogen med forældre til udsatte børn er i mindre grad påvirket af coronaretningslinjerne end dialogen med forældre til børn, som ikke vurderes at være i en udsat position.

Blandt de deltagende børnehaveledere angiver 44 pct., at der har været færre tilbud om 1:1 samtaler med pædagoger til forældregruppen, sammenlignet med perioden januar-februar 2020. 48 pct. angiver, at der har været tilsvarende tilbud om 1:1 samtaler, mens 6 pct. angiver, at der har været flere tilbud. Ser man på tilbud om 1:1 samtaler med til udvalgte forældre, ser billedet dog anderledes ud. 8 pct. angiver, at der har været færre tilbud om 1:1 samtaler med pædagoger, mens 75 pct. angiver, at der har været den samme mængde tilbud, og 15 pct. angiver, at der har været flere tilbud jf. Tabel 4.12.

Den generelle daglige dialog mellem forældre og institutionens medarbejdere er ifølge børnehavelederne også blevet mindre i perioden med coronaretningslinjerne i 2021. Ser man i Tabel 4.13 på dialogen med forældrene i forbindelse med, at børn afleveres og hentes, så angiver 58 pct. af de deltagende børnehaveledere, at der har været mindre dialog med forældre, sammenlignet med januar og februar 2020, mens 30 pct. angiver, at der har været den samme dialog, og 10 pct. angiver, at der har været mere dialog med forældre i forbindelse med, at børn afleveres og hentes. Tabel 4.13 viser dog samtidig, at der er forskel på mængden af dialog med forældre til børn i udsatte positioner, og forældre til børn, der ikke vurderes at være i en udsat position. 55 pct. af de deltagende børnehaveledere angiver, at der har været mindre dialog med forældre til børn, der ikke vurderes at være i en udsat position, mens 36 pct. angiver, at der har været den samme mængde dialog, og 7 pct. angiver, at der har været mere dialog. Til sammenligning angiver 14 pct. af dagtilbudslederne, at der har været mindre dialog med forældre til børn i udsatte positioner, mens 70 pct. angiver, at der har været den samme mængde dialog, og 13 pct. angiver, at der har været mere dialog. Langt størstedelen af børnehavelederne angiver således, at der har været den samme mængde eller mere dialog med forældre til udsatte børn, mens der er mindre dialog med forældre til ikke-udsatte børn relativt til perioden før covid-19. Selvom børnehavelederne angiver, at dialogen med forældre til børn i udsatte positioner i vid udstrækning er fastholdt under corona, så beskriver en børnehaveleder tilhørende udfordringer til dialogen:

[...] Samtaler med forældre vedrørende børn med særlige behov, og hvor PPR er inde over, har været noget af en udfordring, et par gange er det lykkedes, men ellers har der været problemer med det tekniske, og vigtige problemstillinger er nemmere at forklare, når vi sidder i samme rum, da vi hele tiden kan aflæse, om forældrene er med i det, vi siger [...]. (Børnehaveleder)

Selvom størstedelen af de deltagende børnehaveledere angiver, at coronaretningslinjerne har givet anledning til mindre dialog med forældrene, når børnene afleveres og hentes, så beskriver flere af de deltagende børnehaveledere en mere effektiv og rolig afleveringssituation med en større grad af forudsigelighed for børnene, som skaber mere ro og færre forstyrrelser i børnegruppen. To børnehaveledere beskriver det på denne vis:

Tænker, at de fleste institutioner oplever en bedre aflevering (set i børnehøjde), da man afleverer i døren, og det foregår meget hurtigere uden "skrål" [...]. (Børnehaveleder)

Børnene har fået meget lettere ved at blive afleveret, nu hvor forældrene ikke må komme ind i institutionen, men afleverer ved garderobedøren, og der er færre konflikter i afleveringssituationerne. (Børnehaveleder)

2.3 Samarbejdet mellem børnehaver og kommunale forvaltninger

Størstedelen af børnehavelederne har oplevet at få tilstrækkelig sparring og opbakning fra den kommunale dagtilbudsforvaltning til fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne. Under halvdelen har oplevet at have behov for sparring.

To tredjedele (65 pct.) af børnehavelederne angiver, at de i høj grad eller i meget høj grad har oplevet at få tilstrækkelig sparring og opbakning fra den kommunale dagtilbudsforvaltning til fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne, mens 13 pct. oplever, at de i lav grad eller i meget lav grad har fået tilstrækkelig sparring og opbakning fra den kommunale dagtilbudsforvaltning, jf. Tabel 4.7.

42 pct. af børnehavelederne har i høj grad eller i meget høj grad haft behov for sparring til fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne i 2021, mens 44 pct. i lav grad eller i meget lav grad har haft behov for sparring, jf. Tabel 4.6.

Børnehavelederne er blevet bedt om at angive, hvor de har søgt sparring til fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne. Det ses af Tabel 4.8, at den mest anvendte kilde til sparring til fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne er børnehaveledernes lederkollegaer og områdeledere (72 pct.). Den næstmest anvendte kilde til sparring er Børne- og Undervisningsministeriets og/eller Sundhedsstyrelsens hjemmesider (41 pct.), mens et fåtal (5 pct.) angiver, at de har anvendt embedslægen² eller lignende funktion.

Få børnehaveledere er blevet involveret i forvaltningens beslutninger om fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne.

10 pct. af børnehavelederne har i meget høj grad eller i høj grad været involveret i forvaltningens beslutninger om fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne. Videre har 29 pct. i lav grad eller i meget lav grad været involveret. Halvdelen af børnehavelederne angiver, at de slet ikke har været involveret jf. Tabel 4.10, og det samlede indtryk er således, at et fåtal har været involveret i forvaltningens beslutninger om fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne. Da børnehavernes tilknytning til den kommunale forvaltning er forskellig, alt efter om de er organiseret som privat, selvejende eller kommunal børnehave, har vi lavet analysen for de kommunale børnehaver udelukkende. Her tegner der sig et lidt anderledes billede, hvor 13 pct. af de kommunale børnehaveledere har angivet, at de i høj grad eller meget høj grad har været involveret, mens 36 pct. angiver de i meget lav eller lav grad har været involveret, mens 40 pct. slet ikke har været involveret i beslutningerne. Det er altså af naturlige grunde de private og selvejende børnehaver, der i højest grad vurderer, at de ikke har været involveret i de kommunale beslutninger, hvilket også følger naturligt af organiseringen af de private, selvejende og kommunale børnehaver.

² Embedslægen har siden 1. juli 2016 heddet Tilsyn og Rådgivning i Styrelsen for Patientsikkerhed (<https://stps.dk/da/om-os/grundlag-og-maalsætninger/>).

Mens få børnehaveledere er blevet involveret i forvaltningens beslutningsprocesser om fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne, så har de i højere grad selv involveret institutionernes medarbejdere i at træffe beslutning om fortolkning og implementering af coronaretningslinjer. Således angiver 46 pct. af de deltagende børnehaveledere at have involveret medarbejderne i meget høj grad eller i høj grad, mens 39 pct. har involveret institutionens medarbejdere i lav grad eller i meget lav grad. Slutteligt har 5 pct. slet ikke involveret institutionens medarbejdere i at træffe beslutning om fortolkning og implementering af coronaretningslinjer jf. Tabel 4.9.

2.4 Motivation, samarbejde og arbejdsglæde blandt personalet

Tæt på halvdelen af børnehavelederne oplever, at coronaretningslinjerne har påvirket motivationen i personalegruppen negativt. Omkring halvdelen vurderer, at sygefraværet blandt personalet ikke har været påvirket.

Efter et år med skiftende virkeligheder oplever mange børnehaveledere, at det pædagogiske personale er påvirket negativt både på motivation og samarbejde. Tabel 4.15 viser, at 48 pct. af de deltagende børnehaveledere angiver, at motivationen i personalegruppen er påvirket negativt eller meget negativt grundet coronaretningslinjerne i 2021, sammenlignet med januar og februar måned 2020. 38 pct. angiver dog, at motivationen i personalegruppen ikke er påvirket, mens 11 pct. angiver, at den er blevet påvirket positivt eller meget positivt.

Børnehavelederne har også svaret på, hvordan de vurderer samarbejdet i personalegruppen. Heraf fremgår det, at 39 pct. angiver, at samarbejdet i personalegruppen er blevet påvirket negativt eller meget negativt, mens 44 pct. angiver, at det ikke er blevet påvirket, 14 pct. angiver, at samarbejdet i personalegruppen er blevet påvirket positivt eller meget positivt. Der er således en stor gruppe af børnehavelederne, som oplever, at samarbejdet i personalegruppen er blevet udfordret grundet coronaretningslinjerne.

Det er interessant at sammenholde dette resultat med resultatet fra spørgeskemaet udsendt i foråret 2020, hvor 19 pct. af de adspurgte ledere vurderede, at personalets arbejdsglæde var påvirket negativt (Mortensen et al., 2020). Det kan ved den direkte sammenligning af de to tal se ud som om, der er sket et fald i personalets arbejdsglæde fra tidspunktet for første undersøgelse til det andet år under covid-19-epidemien. Hvorvidt denne potentielle udvikling er reel, kan der med fordel fokuseres på i videre undersøgelse eller lokale erfaringsindsamlinger. Dette fald kan skyldes en mængde forskellige faktorer, men det er dog nærliggende, at denne udvikling drives af, at børnehaverne har været underlagt en anderledes driftssituation i over et år, hvor den normale drift og aktiviteter har været begrænset af restriktionerne. Dette flugter også med resultaterne fra andre undersøgelser, der også viser, at arbejdsglæden blandt personalet og samarbejdet har været udfordret i perioden (Danmarks Evalueringsinstitut, 2021; Petersen, 2021).

Endvidere oplever 40 pct. af de adspurgte børnehaveledere, at sygefraværet blandt personalet er påvirket negativt eller meget negativt, mens cirka halvdelen (55 pct.) ikke angiver, at sygefraværet blandt personalet er blevet påvirket, og 2 pct. oplever, at sygefraværet er påvirket positivt sammenlignet med samme periode i 2019, jf. Tabel 4.15.

3 Metode

I dette afsnit præsenteres undersøgelsens metode, ligesom udformningen af spørgeskemaet og populationen berøres.

Spørgeskema

Spørgeskemaet anvendt til indsamling af viden om børnehaver i foråret 2021 er udarbejdet af projektgruppen på baggrund af spørgeskemaet udsendt til børnehavedere i sommeren 2020 (Mortensen et al., 2020). Der er dermed en del spørgsmål, der går igen i de to undersøgelser. Derudover tager en del af de nye spørgsmål afsæt i resultaterne fra den tidligere undersøgelse. Her er formålet blandt andet at undersøge udbredelsen af en del af de kvalitative fund fra den tidligere undersøgelse.

Et tidligt udkast til spørgeskemaet blev drøftet med udvalgte interessenter på dagtilbudsområdet. På baggrund af kommentarerne fra interessenter blev det endelige spørgeskema formuleret og opsat i VIVEs system til onlinesurveys.³

Deltagende dagtilbud

Spørgeskemaet er udsendt til en tilfældigt udvalgt gruppe af 1.000 børnehaver udtrukket fra det offentligt tilgængelige institutionsregister. Stikprøven er udtrukket gennem en simpel tilfældig udvælgelse, hvorved alle institutioner i registeret har haft samme sandsynlighed for at deltage. Denne procedure er valgt for at underbygge formålet med undersøgelsen, som er at give et så bredt og repræsentativt billede som muligt af børnehavernes tilgang til situationen. Fravalget af stratificering af stikprøven på fx kommune eller region er igen begrundet i, at det ikke er en undersøgelse af karakteristika ved en enkelt kommune eller region, men derimod en undersøgelse, der skal give et billede på situationen i så mange børnehaver som muligt.

I den tilfældigt udvalgte stikprøve er 95 af landets 98 kommuner repræsenterede. Dagtilbudsregisteret indeholder ikke yderligere baggrundsoplysninger om institutionerne ud over geografisk beliggenhed, hvorfor det ikke er muligt at vurdere, hvorvidt institutionerne, der har besvaret spørgeskemaet, udgør et repræsentativt udsnit af de danske dagtilbud i forhold til børnesammensætning og lignende.

Udtrækket af de 1.000 børnehaver er blevet beriget med e-mailadresser på baggrund af søgning på internettet. Det var muligt at finde kontaktoplysninger på 960 af børnehaverne, som vi udsendte mail med spørgeskemaet til. Da spørgeskemaet blev udsendt, viste det sig, at 9 af de fremfundne e-mailadresserne ikke virkede. Således er der reelt udsendt mail med spørgeskema til 951 børnehaver.

Gennemførelse af spørgeskemaundersøgelsen

De udtrukne børnehaver modtog et link til spørgeskemaundersøgelsen den 22. marts 2021. Den 6. april og den 6. maj udsendte vi påmindelser til de børnehaver, der endnu ikke havde besvaret spørgeskemaet. Den 12. maj blev spørgeskemaet lukket for dataindsamling. På dette tidspunkt havde 356 børnehaver besvaret spørgeskemaet. Af disse var der 3 børnehaver, der kun havde besvaret de indledende spørgsmål og derfor blev ekskluderet fra data. Derfor er det

³ Svarkalaerne i spørgeskemaet blev tilpasset i forhold til den tidligere version, således at de indeholdt en mulighed for at skrive bemærkninger til det enkelte spørgsmål, hvis det pågældende tema slet ikke var relevant for institutionen. Det medførte, at svarkalaerne ikke blev ligeligt fordelt i forhold til positive og negative tilkendegivelser. Det er VIVEs vurdering, at dette ikke påvirker resultaterne af eller besvarelsene på spørgeskemaet.

endelige antal besvarelser på spørgeskemaundersøgelsen 353, hvilket svarer til en svarprocent på 37 pct. Det er ønskeligt at have en højere svarprocent i en undersøgelse, men da formålet med denne undersøgelse er at fremdrage punkter til refleksion og bidrage til videre læring på området og ikke at give et beslutningsgrundlag for området, vurderes svarprocenten som værende tilfredsstillende. Da det nogle steder i spørgeskemaet har været muligt at undlade at svare på spørgsmål, er der ikke i alle fordelinger 353 besvarelser.

Der er kommet svar ind fra ledere af børnehaver i 83 forskellige kommuner, derfor vurderer vi, at undersøgelsens resultater med rimelighed kan anvendes som en indikation på status i alle landets 98 kommuner.

Blandt de besvarende dagtilbudsledere er 71 pct. ledere af kommunale tilbud, mens 14 pct. er ledere af selvejende institutioner, og 15 pct. er ledere af private børnehaver (se Tabel 4.1). I den foregående undersøgelse fra VIVE fra 2020 (Mortensen et al., 2020) var der færre kommunale dagtilbud, 57 pct., mens der tilsvarende var en højere andel selvejende, nemlig 17 pct. og private dagtilbud repræsenteret, sidstnævnte udgjorde 25 pct. Vi vurderer ikke, at forskellen i populationer giver nogen udfordringer, da sigtet med denne undersøgelse ikke er komparativt i forhold til den tidligere undersøgelse. Når der inddrages resultater fra den foregående undersøgelse er sigtet således ikke at sammenligne, men mere at perspektivere resultaterne.

Behandling af åbne svarkategorier

De deltagende børnehavedere havde undervejs i besvarelserne af spørgeskemaet mulighed for at udfylde fritekstfelter knyttet til udvalgte spørgsmål. Fritekstbesvarelserne er blevet sorteret på baggrund af en række foruddefinerede temaer, der specificerer undersøgelsens analysetemaer (Tabel 4.5). På baggrund heraf er en række citater udvalgt og inddraget i analysen, uagtet om de understøtter eller udfordrer vores forventninger. De kvalitative besvarelser anvendes ikke som generaliseringer, men skal udelukkende ses som udtalelser fra enkeltstående ledere af børnehaver. Det har givet mulighed for at lave systematiske analyser på tværs af fritekstbesvarelserne og skabt mulighed for at anvende resultaterne fra fritekstfelterne til at udvide og eksemplificere de kvantitative resultater.

4 Tabelrapport

Tabelrapporten indeholder en systematisk beskrivelse af alle resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen. Det betyder, at alle resultaterne er præsenteret i tabeller og derudover gennemgået i prosatekst. De åbne svar på spørgsmålene er ikke gengivet i denne tabelrapport. Af hensyn til de deltagende børnehavederes anonymitet er fritekstbesvarelserne ikke fremlagt i sin helhed, men alene inddraget i analysen i anonymiseret form.

4.1 Indledende baggrundsspørgsmål

Tabel 4.1

Hvad gør sig gældende for den institution, du svarer for?

	<i>Frekvens</i>	<i>Procent</i>
Institutionen er kommunal	243	71
Institutionen er selvejende	48	14
Institutionen er privat	51	15
Andet	1	0

Anm.: n = 343

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.1 viser, at 71 pct. af de deltagende børnehavedere svarer for en kommunal institution, mens 14 pct. svarer for en selvejende institution, og 15 pct. for en privat institution.

Tabel 4.2

Hvad gør sig gældende for den institution, du svarer for?

	<i>Frekvens</i>	<i>Procent</i>
Institutionen er udelukkende børnehave	75	22
Institutionen er en integreret institution	250	73
Andet	18	5

Anm.: n = 343

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.2 viser, at 73 pct. af de deltagende børnehavedere svarer for en integreret institution, 22 pct. svarer for en institution, som udelukkende er børnehave, og 5 pct. svarer for en institution med en anden konstruktion end de to foregående.

Tabel 4.3

Hvad er den mest dækkende betegnelse for strukturen omkring den institution, du svarer for?

	<i>Frekvens</i>	<i>Procent</i>
Område-/klyngeledelse	123	42
Traditionel institutionsledelse	96	33
Sammenlagt institutionsledelse	9	3
Distriktsledelse	9	3
Netværksledelse	10	3
Anden ledelsesmodel	44	15

Anm.: n = 291

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.3 viser, at 42 pct. af de deltagende børnehaveledere svarer for en institution med område-/klyngeledelse, mens 33 pct. svarer for en institution med traditionel institutionsledelse, og 3 pct. for en institution med sammenlagt institutionsledelse. Videre svarer 3 pct. for en institution med distriktsledelse, 3 pct. for en institution med netværksledelse, 15 pct. svarer for en institution med en anden ledelsesmodel end de foregående.

Tabel 4.4

Angiv det samlede antal indskrevne børn i institutionen, institutionen er normeret til

	<i>Frekvens</i>	<i>Procent</i>
0-25	7	2
26-50	88	26
51-75	99	29
76-100	65	19
101-125	28	8
Over 125	56	16

Anm.: n = 343

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.4 viser, at 2 pct. af de deltagende børnehaveledere svarer for en institution normeret til 0-25 børn, 26 pct. for en institution normeret til 26-50 børn, 29 pct. for en institution normeret til 51-75 børn, og 19 pct. for en institution normeret til 76-100 børn. Slutteligt svarer 8 pct. for en institution normeret til 101-125 børn, og 16 pct. for en institution normeret til over 125 børn.

4.2 Nedlukning

Tabel 4.5

Hvor mange gange har institutionen, som du svarer for, været helt eller delvist nedlukket på grund af smitte med coronavirus/covid-19 efter den nationale genåbning af dagsinstitutioner d. 15. april 2020? (Delvist skal forstås således, at kun en eller flere stuer/grupper har været lukket og ikke hele institutionen)

	<i>Frekvens</i>	<i>Procent</i>
Har ikke været nedlukket	180	52
1 gang	90	26
2 gange	41	12
3 eller flere gange	32	9

Anm.: n = 343

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.5 viser, at 52 pct. af de deltagende daginstitutioner hverken har været helt eller delvist nedlukket på grund af coronavirus/covid-19 efter den nationale genåbning af daginstitutioner d. 15. april 2020. 26 pct. af de deltagende institutioner har været nedlukket én gang, mens 12 pct. har været nedlukket 2 gange, og 9 pct. har været nedlukket 3 eller flere gange.

4.3 Fortolkning og implementering af coronaretningslinjer

Tabel 4.6

I hvilken grad har du, i 2021, haft behov for sparring til fortolkning og implementering af coronaretningslinjer?

	<i>Frekvens</i>	<i>Procent</i>
I meget høj grad	33	10
I høj grad	111	32
Hverken eller	24	7
I lav grad	95	28
I meget lav grad	56	16
Slet ikke	22	6
Ved ikke	2	1

Anm.: n = 343

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.6 viser, at 42 pct. af de deltagende børnehaveledere i høj grad eller i meget høj grad har haft behov for sparring til fortolkning og implementering af coronaretningslinjer i 2021, mens 44 pct. i lav grad eller i meget lav grad har haft behov for sparring, og 6 pct. har slet ikke haft behov for sparring.

Tabel 4.7

I hvilken grad har du, i 2021, oplevet at få tilstrækkelig sparring og opbakning fra den kommunale dagtilbudsforvaltning (herunder pædagogiske konsulenter) til fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne?

	<i>Frekvens</i>	<i>Procent</i>
I meget høj grad	75	22
I høj grad	148	43
Hverken eller	50	15
I lav grad	26	8
I meget lav grad	17	5
Slet ikke	19	6
Ved ikke	7	2

Anm.: n = 342

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.7 viser, at 65 pct. af de deltagende børnehaveledere enten i høj grad eller i meget høj grad har oplevet at få tilstrækkelig sparring og opbakning fra den kommunale dagtilbudsforvaltning til fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne, mens 13 pct. oplever, at de i lav grad eller i meget lav grad har fået tilstrækkelig sparring og opbakning fra den kommunale dagtilbudsforvaltning. Slutteligt angiver 6 pct., at de slet ikke har oplevet at få tilstrækkelig sparring og opbakning fra den kommunale tilbudsforvaltning.

Tabel 4.8

Har du, i 2021, søgt sparring til fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne hos en eller flere af nedenstående

	<i>Frekvens</i>	<i>Procent</i>
Corona Hotline ved praksiskonsulent/Styrelsen for uddannelse og kvalitet	144	23
Lederkollegaer/områdeleder	246	72
Embedslæge	17	5
Børne- og Undervisningsministeriets og/eller Sundhedsstyrelsens hjemmesider	141	41
Andet	90	26

Anm.: n = 342

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.8 viser, at 72 pct. af de deltagende børnehaveledere har søgt sparring til fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne blandt deres lederkollegaer eller områdeleder, 41 pct. har brugt Børne- og Undervisningsministeriets og/eller Sundhedsstyrelsens hjemmesider, 23 pct. har anvendt Corona Hotline ved praksiskonsulent/Styrelsen for uddannelse og kvalitet, og 5 pct. har søgt sparring hos embedslægen. Yderligere har 26 pct. har søgt sparring andetsteds end de angivne muligheder.

Tabel 4.9

I hvilken grad har du involveret medarbejderne i institutionen i at træffe beslutning om fortolkning og implementering af coronaretningslinjer?

	<i>Frekvens</i>	<i>Procent</i>
I meget høj grad	39	11
I høj grad	119	35
Hverken eller	29	8
I lav grad	71	21
I meget lav grad	63	18
Slet ikke	20	6
Ved ikke	1	0

Anm.: n = 342

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.9 viser, at 11 pct. af børnehavelederne i meget høj grad har involveret medarbejderne i institutionen i at træffe beslutning om fortolkning og implementering af coronaretningslinjer, mens 35 pct. i høj grad har involveret medarbejderne, og 8 pct. svarer hverken eller. 21 pct. har i lav grad involveret medarbejderne, mens henholdsvis 18 pct. og 6 pct. i meget lav grad og slet ikke har involveret medarbejderne i institutionen i at træffe beslutning om fortolkning og implementering af coronaretningslinjer.

Tabel 4.10

I hvilken grad har du, som leder for institutionen, været involveret i forvaltningens beslutninger om fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne?

	<i>Frekvens</i>	<i>Procent</i>
I meget høj grad	7	2
I høj grad	29	8
Hverken eller	34	10
I lav grad	50	15
I meget lav grad	47	14
Slet ikke	171	50
Ved ikke	4	1

Anm.: n = 342

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.10 viser, at 10 pct. af børnehavelederne i meget høj grad eller i høj grad oplever at have været involveret i forvaltningens beslutninger om fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne, mens 10 pct. svarer hverken eller. Videre har henholdsvis 15 pct. og 14 pct. i lav grad eller i meget lav grad været involveret, mens 50 pct. af børnehavelederne slet ikke oplever at have været involveret i forvaltningens beslutninger om fortolkning og implementering af coronaretningslinjerne.

4.4 Konsekvens af coronaretningslinjer

Tabel 4.11

Har coronaretningslinjerne betydet, at I har gjort mindre, uændret eller mere af det følgende i 2021, sammenlignet med januar og februar måned 2020?								
	Gjort mindre		Uændret		Gjort mere		Ved ikke	
	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent
Aktiviteter for børn med særlige behov ved eksterne ressourcepersoner	137	41	169	50	23	7	8	3
Gennemført sprogvurderinger	35	10	273	81	19	6	10	3
Igangsæt opfølgende sprogstimulering	64	19	236	70	28	8	9	3
Det pædagogiske personales samarbejde og sparring med PPR	120	36	196	58	14	4	7	2
Det pædagogiske personales samarbejde og sparring med socialrådgivere	94	28	204	61	11	3	28	8
Aktiviteter i børnehaven, der forbedrer overgangen til skole	183	54	121	36	26	8	7	2
Samarbejde med skoler og fritidstilbud om børnenes overgange	233	69	85	25	11	3	8	2

Anm.: n = 337

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Det fremgår af Tabel 4.11, at 41 pct. af de deltagende børnehavedere angiver, at de i institutionerne har afviklet færre aktiviteter for børn med særlige behov ved eksterne ressourcepersoner i 2021, sammenlignet med januar og februar måned i 2020, mens 50 pct. angiver, at aktivitetsniveauet er uændret, og 7 pct., at der er afviklet flere aktiviteter.

10 pct. angiver, at der er gennemført en tilsvarende mængde sprogvurdering, sammenlignet med januar og februar 2020, mens 81 pct. angiver, at der er gennemført den tilsvarende mængde sprogvurderinger, og 6 pct. angiver, at der er gennemført flere sprogvurderinger.

19 pct. angiver, at der igangsæt en mindre mængde opfølgende sprogstimuleringer, mens 70 pct. angiver, at der er gennemført en tilsvarende mængde, og 8 pct. angiver, at der er igangsæt mere opfølgende sprogstimulering.

36 pct. angiver, at der har været mindre samarbejde og sparring mellem det pædagogiske personale og PPR, men 58 pct. angiver, at der har været en tilsvarende mængde, og 4 pct. angiver, at der har været mere.

28 pct. angiver, at der har været mindre samarbejde og sparring mellem det pædagogiske personale og socialrådgivere, mens 61 pct. angiver, at der har været en tilsvarende mængde, og 3 pct. svarer, at der har været mere.

54 pct. angiver, at der har været færre aktiviteter i børnehaven, der forbedrer overgangen til skole, men 36 pct. angiver, at det har været en tilsvarende mængde aktiviteter, og 8 pct. angiver, at der har været flere aktiviteter.

Slutteligt angiver 69 pct., at der har været mindre samarbejde med skoler og fritidstilbud om børnenes overgange, mens 25 pct. angiver, at der har været en tilsvarende mængde, sammenlignet med januar og februar 2020, og 3 pct. angiver, at der har været en større grad af samarbejde.

Tabel 4.12

Har coronaretningslinjerne i 2021 betydet, at I har gjort mindre, uændret eller mere brug af følgende aktiviteter vedrørende forældresamarbejdet, sammenlignet med januar og februar måned 2020?								
	Gjort mindre		Uændret		Gjort mere		Ved ikke	
	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent
Introduktion af nye forældre i institutionen	121	36	187	56	22	7	6	2
Forældremøde for grupper af forældre, fysisk	315	94	15	4	0	0	6	2
Forældremøde for grupper af forældre, virtuelt	157	47	64	19	91	27	24	7
Tilbud om 1:1 samtaler med pædagoger med alle forældre	148	44	161	48	21	6	6	2
Tilbud om 1:1 samtaler med pædagoger med særligt udvalgte forældre	28	8	253	75	49	15	6	2
Sociale/trivselsarrangementer i samarbejde med forældrene	301	90	27	8	3	1	5	1

Anm.: n = 336

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.12 viser, at 36 pct. af de deltagende børnehaveledere angiver, at der er gjort mindre ud af introduktion af nye forældre i institutionen, mens 56 pct. angiver, at introduktionen af nye forældre er uændret, og 7 pct. angiver, at der er gjort mere ud af introduktionen af nye forældre, sammenlignet med januar og februar 2020.

94 pct. angiver, at der har været færre forældremøder for grupper af forældre med fysisk fremmøde, mens 4 pct. angiver, at der har været en tilsvarende mængde forældremøder med fysisk fremmøde, og ingen angiver, at der har været flere.

47 pct. angiver, at der har været færre virtuelle forældremøder⁴, mens 19 pct. angiver, at der har været en tilsvarende mængde virtuelle forældremøder, og 27 pct. angiver, at der har været flere virtuelle forældremøder.

44 pct. angiver, at der har været færre tilbud om 1:1 samtaler med pædagoger til forældrene, mens 48 pct. angiver, at der har været tilsvarende tilbud om 1:1, mens 6 pct. angiver, at der har været flere tilbud.

8 pct. angiver, at der har været færre tilbud om 1:1 samtaler med pædagoger til særligt udvalgte forældre, mens 75 pct. angiver, at der har været den samme mængde tilbud, og 15 pct. angiver, at der har været flere tilbud.

⁴ Da det lyder usandsynligt, at 47 pct. af dagtilbuddene har afholdt færre virtuelle forældremøder under corona relativt til før corona, er spørgsmålet muligvis blevet misforstået af nogle dagtilbudsledere.

Endeligt angiver 90 pct., at der har været færre sociale/trivselsarrangementer i samarbejde med forældrene, mens 8 pct. angiver, at der har været en tilsvarende mængde, og 1 pct. angiver, at der har været flere sociale/trivselsarrangementer.

Tabel 4.13

Har coronaretningslinjerne betydet, at det pædagogiske personale har haft mindre, uændret eller mere dialog med forældrene til i udsatte eller ikke-udsatte positioner i 2021, sammenlignet med januar og februar måned 2020?

	Mindre dialog		Uændret		Mere dialog		Ved ikke	
	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent
Dialog med forældre i forbindelse med, at børn afleveres og hentes	195	58	100	30	34	10	6	2
Dialog med forældre til børn i udsatte positioner	47	14	235	70	45	13	8	2
Dialog med forældre til børn, der ikke vurderes at være i en udsat position	184	55	122	36	22	7	7	2

Anm.: n = 335

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.13 viser, at 58 pct. af de deltagende børnehaveledere angiver, at der har været mindre dialog med forældre i forbindelse med, at børn afleveres og hentes, sammenlignet med januar og februar 2020, mens 30 pct. angiver, at der har været den samme dialog, og 10 pct. angiver, at der har været mere dialog med forældre i forbindelse med, at børn afleveres og hentes.

14 pct. angiver, at der har været mindre dialog med forældre til børn i udsatte positioner, mens 70 angiver, at der har været den samme mængde dialog, og 13 pct. angiver, at der har været mindre dialog.

55 pct. angiver, at der har været mindre dialog med forældre til børn, der ikke vurderes at være i en udsat position, mens 36 pct. angiver, at der har været den samme mængde dialog og 7 pct. angiver, at der har været mere dialog.

Tabel 4.14

Har coronaretningslinjerne betydet, at I har haft mindre, uændret eller mere fokus på nedenstående elementer af det fælles pædagogiske grundlag og de enkelte læreplanstemaer i 2021, sammenlignet med januar og februar måned 2020?

	Fokuseret mindre		Uændret fokus		Fokuseret mere		Ved ikke	
	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent
Planlægning og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	145	43	134	40	47	14	8	2
Understøttelse af børnenes legefællesskaber	28	8	189	57	111	33	6	2
Børn i udsatte positioner	8	2	216	65	103	31	7	2
Inddragelse af børneperspektiver	41	12	203	61	83	25	7	2
Etableringen af et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	56	17	179	54	93	28	6	2
Alsidig personlig udvikling	20	6	246	74	60	18	8	2
Social udvikling	24	7	231	69	71	21	8	2
Kommunikation og sprog	21	6	248	74	57	17	8	2
Krop, sanser og bevægelse	20	6	234	70	72	22	8	2
Natur, udeliv og science	18	5	186	56	122	37	8	2
Kultur, æstetik og fælleskab	54	16	231	69	41	12	8	2

Anm.: n = 334

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.14 viser, at 43 pct. af de deltagende børnehaveledere angiver, at coronaretningslinjerne har betydet, at de har haft mindre fokus på planlægning og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan i 2021, sammenlignet med januar og februar 2020, mens 40 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 14 pct. angiver, at der er blevet fokuseret mere på planlægning og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

28 pct. af de deltagende børnehaveledere angiver, at der er fokuseret mindre på understøttelse af børnenes legefællesskaber, mens 57 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 33 pct. angiver, at der er blevet fokuseret mere på understøttelse af børnenes legefællesskaber.

Det fremgår videre, at 2 pct. angiver, at der er blevet fokuseret mindre på børn i udsatte positioner, mens 65 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 31 pct. angiver, at der er blevet fokuseret mere på børn i udsatte positioner.

12 pct. angiver, at der er fokuseret mindre på inddragelse af børneperspektiver, mens 61 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 25 pct. angiver, at der er blevet fokuseret mere på inddragelse af børneperspektiver.

17 pct. angiver, at der er blevet fokuseret mindre på etableringen af et pædagogisk læringsmiljø hele dagen igennem, mens 54 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 28 pct. angiver, at der er blevet fokuseret mere på etableringen af et pædagogisk læringsmiljø.

6 pct. angiver, at der er fokuseret mindre på alsidig personlig udvikling, mens 74 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 18 pct. angiver, at der er blevet fokuseret mere på alsidig personlig udvikling.

7 pct. angiver, at der har været mindre fokus på social udvikling, mens 69 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 21 pct. angiver, at der har været fokuseret mere på social udvikling.

6 pct. angiver, at der har været fokuseret mindre på kommunikation og sprog, mens 74 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 17 pct. angiver, at der har været fokuseret mere på kommunikation og sprog.

6 pct. angiver, at der har været mindre fokus på krop, sanser og bevægelse, mens 70 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 22 pct. angiver, at der har været mere fokus på krop, sanser og bevægelse.

5 pct. angiver, at der har været mindre fokus på natur, udeliv og science, mens 56 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 37 pct. angiver, at der har været mere fokus på natur, udeliv og science.

Slutteligt angiver 16 pct., at der har været mindre fokus på kultur, æstetik og fællesskab, mens 69 pct. angiver, at der har været et uændret fokus, og 12 pct. angiver, at der har været mere fokus på kultur, æstetik og fællesskab.

Tabel 4.15

Howdan har coronaretningslinjerne i 2021 påvirket følgende forhold i din institution i 2021, sammenlignet med januar og februar måned 2020?													
	Påvirket meget negativt		Påvirket negativt		Ikke påvirket		Påvirket positivt		Påvirket meget positivt		Ved ikke		
	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	
Børnenes trivsel generelt	0	0	56	17	191	58	70	21	4	1	6	2	
Børnenes sociale relationer	2	1	95	29	142	43	77	24	1	0	10	3	
Trivslen for børn i udsatte positioner eller med særlige behov	4	1	58	18	159	49	90	28	6	2	10	3	
Den støtte, børn i udsatte positioner eller med særlige behov modtager	13	4	71	22	181	55	39	12	6	12	17	5	
Arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan	12	4	125	38	137	42	38	12	3	1	12	4	
Forældresamarbejdet	16	5	201	61	82	25	18	6	1	0	9	3	
Motivationen i personalegruppen	7	2	150	46	125	38	34	10	1	0	10	3	
Samarbejdet i personalegruppen	9	3	117	36	144	44	42	13	3	1	12	4	
Sygefraværet blandt personalet i forhold til samme periode i 2019	17	5	113	35	180	55	7	2	0	0	10	3	

Anm.: n = 327

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.15 viser, at 17 pct. af de deltagende børnehaveledere angiver, at coronaretningslinjerne i 2021 har påvirket børnenes generelle trivsel negativt, sammenlignet med januar og februar måned 2020, mens 58 pct. angiver, at børnenes generelle trivsel ikke har været påvirket, og 22 pct. angiver, at børnenes generelle trivsel er påvirket enten positivt eller meget positivt.

30 pct. angiver, at børnenes sociale relationer enten er påvirket meget negativt eller negativt, mens 43 pct. angiver, at de ikke er påvirket, og 25 pct. angiver, at børnenes sociale relationer enten er påvirket positivt eller meget positivt.

19 pct. angiver, at trivslen for børn i udsatte positioner eller med særlige behov er påvirket enten negativt eller meget negativt, mens 49 pct. angiver, at de ikke er påvirket, og 30 pct. angiver, at trivslen for børn i udsatte positioner eller med særlige behov er påvirket enten positivt eller meget positivt.

26 pct. angiver, at den støtte børn i udsatte positioner eller med særlige behov modtager er påvirket enten negativt eller meget negativt, mens 55 pct. angiver, at støtten ikke er påvirket. 24 pct. angiver, at støtten er påvirket positivt eller meget positivt.

42 pct. af de deltagende børnehaveleder angiver, at arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan enten er påvirket negativt eller meget negativt, mens 42 pct. angiver, at arbejdet ikke er påvirket, og 13 pct. angiver, at arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan er påvirket enten positivt eller meget positivt.

5 pct. angiver, at forældresamarbejdet er påvirket meget negativt, mens 61 pct. angiver, at det er påvirket negativt. 25 pct. angiver, at forældresamarbejdet er upåvirket, og 6 pct. angiver, at det er påvirket positivt, mens ingen angiver, at det er påvirket meget positivt.

48 pct. af de deltagende børnehavedere angiver, at det motivationen i personalegruppen er påvirket negativt eller meget negativt, mens 38 pct. angiver, at motivationen ikke er blevet påvirket, og 10 pct. angiver, at den er blevet påvirket positivt eller meget positivt.

39 pct. angiver, at samarbejdet i personalegruppen er blevet påvirket negativt eller meget negativt, mens 44 pct. angiver, at det ikke er blevet påvirket, 14 pct. angiver, at samarbejdet i personalegruppen er blevet påvirket positivt eller meget positivt.

40 pct. angiver, at sygefraværet blandt personalet i forhold til samme periode i 2019 er påvirket negativt eller meget negativt, mens 55 pct. angiver, at det ikke er påvirket, og 2 pct. angiver, at det er påvirket positivt eller meget positivt.

Tabel 4.16

I hvilken grad ønsker du fremadrettet at fastholde følgende ændringer i hverdagen som følge af coronavirus/covid-19?															
	Slet ikke		I mindre grad		I nogen grad		I høj grad		I meget høj grad		Ved ikke		Ingen ændring		
	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	Frekvens	Procent	
Mindre børnegrupper	7	2	13	4	87	27	100	31	71	22	3	1	41	13	
Faste voksne tilknyttet stuer/grupper	7	2	22	7	62	19	103	32	47	15	4	1	77	24	
Udendørs aflevering og afhentning	81	25	67	21	75	23	39	12	30	9	10	3	20	6	
Øget digital/telefonisk forældresamarbejde	39	12	94	29	125	39	28	9	19	6	6	2	11	3	
Øget hygiejnefokus	1	0	6	2	47	15	149	46	116	36	2	1	1	0	
Øget udeliv	3	1	8	3	59	18	116	36	99	31	2	1	35	11	
Reduceret mødeaktivitet i medarbejdergruppen	76	24	81	25	81	25	20	6	17	5	6	2	41	13	
Digital mødeafholdelse i medarbejdergruppen	117	36	82	26	72	22	17	5	7	2	8	3	19	6	
Digital mødeafholdelse med samarbejdsparter i den kommunale forvaltning og lignende	26	8	47	15	137	43	67	21	30	9	11	3	4	1	

Anm.: n = 322

Kilde: VIVE Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af børnehaver, 2021.

Tabel 4.16 viser, at 6 pct. af de deltagende børnehavedere angiver, at de enten slet ikke eller i mindre grad ønsker at fastholde mindre børnegrupper, som følge af coronaretningslinjer. 27 pct. angiver, at de i nogen grad ønsker at fastholde mindre børnegrupper, mens 53 pct. angiver, at de enten i høj grad eller i meget høj grad ønsker at fastholde mindre børnegrupper. 13 pct. angiver, at de ikke har ændret størrelsen af børnegrupperne som følge af coronaretningslinjer.

9 pct. angiver, at de enten slet ikke eller i mindre grad ønsker at fastholde faste voksne tilknyttet stuer/grupper, mens 19 pct. i nogen grad ønsker dette, og 47 pct. ønsker enten i høj grad eller i meget høj grad at fastholde faste voksne tilknyttet stuer/grupper. 24 pct. angiver, at de ikke har ændret praksis omkring faste voksne tilknyttet stuer/grupper som følge af coronaretningslinjer.

46 pct. angiver, at de enten slet ikke eller i mindre grad ønsker at fastholde udendørs aflevering og afhentning, mens 23 pct. i nogen grad ønsker dette, og 21 pct. angiver, at de enten i høj grad eller i meget høj grad ønsker at fastholde udendørs aflevering og afhentning. 6 pct. angiver, at de ikke har ændret praksis omkring udendørs aflevering og afhentning som følge af coronaretningslinjer.

41 pct. angiver, at de enten slet ikke eller i mindre grad ønsker at fastholde et øget digitalt/telefonisk forældresamarbejde, mens 39 pct. angiver, at de i nogen grad ønsker dette, og 15 pct. ønsker enten i høj grad eller i meget høj grad at fastholde et øget digitalt/telefonisk forældresamarbejde. 3 pct. angiver, at de ikke har ændret praksis omkring digitalt/telefonisk forældresamarbejde som følge af coronaretningslinjer.

2 pct. angiver, at de enten slet ikke eller i mindre grad ønsker at fastholde et øget hygiejnefokus, mens 15 pct. angiver, at de i nogen grad ønsker dette, og 82 pct. ønsker enten i høj grad eller i meget høj grad at fastholde et øget hygiejnefokus. Meget få angiver, at de ikke har ændret praksis omkring hygiejne som følge af coronaretningslinjer.

4 pct. angiver, at de enten slet ikke eller i mindre grad ønsker at fastholde et øget udeliv, mens 18 pct. angiver, at de i nogen grad ønsker dette, og 67 pct. ønsker enten i høj grad eller i meget høj grad at fastholde et øget udeliv. 11 pct. angiver, at de ikke har ændret praksis omkring udeliv som følge af coronaretningslinjer.

49 pct. angiver, at de enten slet ikke eller i mindre grad ønsker at fastholde reduceret mødeaktivitet i medarbejdergruppen, mens 25 pct. angiver, at de i nogen grad ønsker dette, og 11 pct. ønsker enten i høj grad eller i meget høj grad at fastholde reduceret mødeaktivitet i medarbejdergruppen. 13 pct. angiver, at de ikke har ændret praksis omkring mødeaktivitet i medarbejdergruppen som følge af coronaretningslinjer.

62 pct. angiver, at de enten slet ikke eller i mindre grad ønsker at fastholde digital mødeafholdelse i medarbejdergruppen, mens 22 pct. angiver, at de i nogen grad ønsker dette, og 7 pct. ønsker enten i høj grad eller i meget høj grad at fastholde digital mødeafholdelse i medarbejdergruppen. 6 pct. angiver, at de ikke har ændret praksis omkring digital mødeafholdelse i medarbejdergruppen som følge af coronaretningslinjer.

23 pct. angiver, at de enten slet ikke eller i mindre grad ønsker at fastholde digital mødeafholdelse med samarbejdsparter i den kommunale forvaltning og lignende, mens 43 pct. angiver, at de i nogen grad ønsker dette, og 30 pct. ønsker enten i høj grad eller i meget høj grad at fastholde digital mødeafholdelse med samarbejdsparter i den kommunale forvaltning og lignende. Meget få angiver, at de ikke har ændret praksis omkring digital mødeafholdelse med samarbejdsparter i den kommunale forvaltning og lignende som følge af coronaretningslinjer.

Litteratur

- Børne- og Undervisningsministeriet (2021): *Retningslinjer for dagtilbud*. Tilgået 21. marts 2021. <https://www.uvm.dk/aktuelt/i-fokus/information-til-uddannelsesinstitutioner-om-coronavirus-covid-19/lovgivning-og-retningslinjer/vejledninger-og-retningslinjer>.
- Danmarks Evalueringsinstitut (2021): *Opsamling af erfaringer gjort under COVID-19 i danske dagtilbud – april til juni 2020*. Undersøgelse gennemført for Børne- og Undervisningsministeriet. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Mortensen, N.P., Nøhr, K., & Lindeberg, N.H. (2020): *Genåbning af børnehaver efter coronavirus/COVID19 – Resultater af spørgeskemaundersøgelse til børnehaveledere om erfaringer fra genåbning*. København: VIVE – Viden til Velfærd Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Petersen, K.E. (2021): *Danske daginstitutioners indsatser og disses betydninger for pædagogisk personale, børn og familier under COVID-19 pandemien 2020/2021*. København: DPU, Aarhus Universitet.

VIDEN
VELFÆRD

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD